

nologickém a o účtování soustavném jako výklad o státním účetnictví v nejužším slova smyslu a konečně obsažná kapitola XIV. o kontrole. Kap. XV. podává jako dodatek přehled účetnictví samosprávného. Kniha prof. Drachovského již samou skutečností, že dochází znovu k několikatému již vydání, svědčí o oblibě, s kterou se v odborné veřejnosti setkává. Její cena spočívá v záslužném sloučení teoretických výkladů, vyhovujících nejprísnějším požadavkům vědeckým, s poučkami rázu praktického, jejichž zařazení svědčí o úzkém styku autora s praxí. V jedinečném způsobu podání a přístupnosti výkladu odráží se pak bohatá zkušenost autorova z dlouholetého přednášení o státním účetnictví na pražské právnické fakultě.

Siblík.

Dr. Vilém Funk: **Naše berní právo**, díl II. Nákladem Sborníku věd právních a státních. Praha 1936, str. 264—660.

Druhý díl »Našeho berního práva« (dí I., srov. roč. LXXIII., str. 551), navazující organicky na první díl téhož díla, přináší zvláštní část berního práva, při čemž přihlíží i se všeobecného hlediska k legislativním změnám nastavším v mezidobí mezi vyjitím I. a II. dílu. Je do jisté míry litovati, že dílo vychází krátce před ohlašovanou novelou k zákonu o př. daních — ač nutno na druhé straně uznati, že by se vyčkáváním ohlašované novely bylo vydání díla již očekávaného značně pozdrželo. Nutno proto doufati, že dílo se vzhledem k svému významu dočká brzo druhého vydání, v němž bude míti autor příležitost přihlédnouti k očekávané novele zákona o přímých daních, jimž je zcela přirozeně v díle, obírajícím se systematicky jednotlivými berněmi čsl. berního systému, věnována na prvním místě značná pozornost. I v druhém díle nutno zdůrazniti, že autor volil opětně šťastně co do rozsahu díla střední cestu vyhýbaje se povětšinou přílišnému zabíhání do detailu a na druhé straně tomu, aby podával snad jen pouhý přehled příslušných norem bez kritického propracování, takže práci možno označiti, pokud jde o veškeré druhy probírané materie za vyčerpávající informativní pramen.

Kapitola o přímých daních přidržuje se systematiky zákona 76/1927. Při tom nutno zdůrazniti, že autor kvalifikuje stěžejní pojmy nejen s hlediska theorie, nýbrž i praxe, k níž bere při výkladu sporných ustanovení vůbec značný zřetel, přihlížeje jmenovitě obsáhle i k judikatuře n. s. soudu, což jen zvětšuje praktickou cenu díla. Rovněž nutno oceniti, že se autor neomezuje na pouhou registraci prováděcích předpisů, nýbrž že i v případech důležitých obsah jich kriticky váží (viz na př. pozn. 24b a 42 u daně důchodové).

Instrukční cenu díla zvyšují značné i retrospektivní studie, podávané autorem tam, kde je to k lepšímu porozumění přítomnému stavu nutné. V tom směru nutno vyzvednouti především pojednání o vývoji daně výdělkové, které pokládám za neobyčejně zdařilé a kriticky vysoce hodnotné proto, že tu autor proniká k jádru problému daně a dovede byť i ve stručné formě osvětliti charakter

daně v jejich vývojových fázích (tak nesporně správný poukaz autorův na to, že v nynějším systému přímých daní nabyla všeobecná daň důchodová charakteru částečné daně důchodové). Značná pozornost věnována i dani pozemkové, kde pěkný přehled vývoje způsobu katastrování a dani domovní. Správně poukazuje rovněž autor na nadbytečnou kasuistiku v ustanoveních o dani rentové (pozn. 3, na str. 355), ke kteréžto dani přiřaduje autor systematicky zcela správně i nově zavedenou daň kuponovou. Rovněž tak pokládám za správné autorovo pojetí daně z tantiem a vyššího služného ve skupinu daní výnosu práce. Pokud jde o daň z vyššího služného upozorňuje autor správně na stanovisko praxe v pozn. 4, na str. 366, zde by byla zajímavou zmínka o autorově názoru na toto stanovisko praxe, hájené jmenovitě judikaturou n. s. s. Ze společných ustanovení vyjímá autor nejdůležitější otázky řízení, jimž věnuje potřebnou pozornost, takže je tu podán i pro poplatníky praktický přehled nejnutnějších ustanovení zákona, potřebných pro řádný postup v řízení ukládacím (zde měl bych pouze pochybnost, je-li za všech okolností nezbytně nutno, uplatnit omluvné důvody, před vznikem kontumačních následků — viz č. 4, na str. 372). Do kapitoly o přímých daních přiřaduje autor též pojednání o branném příspěvku.

V druhé části probírá autor jednotlivé daně spotřební při čemž autor líčí informativně techniku jednotlivých daní a podává veškeré potřebné informace potřebné pro praktické poučení o charakteru a platných předpisech stran jednotlivých daní, přihlížeje i k daním do poslední doby před vydáním díla zavedeným. Značná pozornost je autorem věnována v části třetí i předpisům celním a přičítám za zvláštní zásluhu autorovi, že i zde upozorňuje na závady plynoucí z toho, že vlastní úprava celního řízení přenechána moci nařizovací (viz pozn. 3, na str. 468). Při vyčerpávajícím probrání předpisů celních byla by snad byla na místě s hlediska celní techniky i zmínka o obilních dovozních listech.

Technicky značně obtížná partie práva poplatkového je autorem v souvislosti s daněmi obchodovými propracována rovněž velmi přehledně, jelikož autor buduje tu určitý systém s jehož hlediska probírá systematicky jednotlivá ustanovení, při čemž věnuje patřičnou pozornost i přehledu vývojovému a základnímu zásadám poplatkovým. Jednotlivým poplatkům věnována pozornost, odstupňovaná se zřetelem k jejich praktickému významu.

Jako zvláštní část díla zařazuje autor pojednání o dani z obratu a přepychové, v němž především obírá se otázkou theoretické kvalifikace charakteru této daně, načež probírá podrobně zákonnou úpravu daně a vysvětluje pojmy zákonem používané.

V závěru díla přihlédnuto jednak k spotřebním daním těsně před vydáním díla zavedeným, resp. připravovaným, jednak připojena statistická data srovnávající percentuelní zatížení daní důchodovou před a po vydání zákona o přímých daních a po zavedení

přechodných přírážek a přehled hrubého výnosu berní v posledních letech (1932—1934).

V celku platí o díle to, co bylo řečeno, již o prvním dílu knihy, při čemž nutno zdůrazniti opětovně, že v druhém díle přistupuje i značná cena praktická pro kruhy, nezabývající se theoretickými otázkami berního práva, jelikož spis má velkou hodnotu i jako informační pramen pro poplatníky. Hra.

H r o m a d a: Dávky za úřední úkony. Praha 1936. Zvláštní vydání Práva československého, str. 84. Cena 12'50 Kč. Od prvních publikací Chocholových nebylo samostatně vydaného komentáře o dávkách za úřední úkony, které byly po vzoru německém zařazeny do našeho finančního systému, byť i jen dočasně, r. 1925 a jejichž platnost se od té doby neustále prodlužuje a dávkové řády, vydávané vládními nařízeními, neustále mění a doplňují. Podle posledního zákona č. 247/1935 má končiti jejich účinnost rokem 1940. Podobně jako u daně z obratu nelze s pravděpodobností očekávat, že se jich státní pokladna chtěla a mohla vzdáti. Vyskytují se proti nim mnohé námitky theoretické i praktické, ale není překážky, proč by při náležitém přepracování, zjednodušení a omezení objektů nemohly se věleniti do systému poplatkového práva.

Lze proto jen vítati, podává-li zde Hromada text zákona o dávkách za úřední úkony ve věcech správních ve znění posléze upraveném zák. č. 247/1935, text vládního nařízení č. 248/1935, a konečně plné znění velmi obsažných dávkových řádů a doplňuje-li texty pečlivě sebranou judikaturou a ministerskými výnosy. Siblík.

H e i m: Poplatky z postupních smluv (z převodu nemovitostí na blízké osoby jednáním mezi živými). Zvláštní vydání Práva československého. Praha 1936. Str. 32, cena 7'50 Kč. Stručné pojednání toto je nesené hledisky ryze praktickými a chce seznámiti právnickou i neprávnickou veřejnost s praxí finančních úřadů i s judikaturou v této obtížné materii. Pojednává, pokud je toho potřeba, též o zjišťování hodnoty nemovitostí, o oceňovacích předpisech, o vypočítávání poplatku reálního a daně z obohacení, a o jiných poplatcích, souvisejících s postupními smlouvami. Rozděleno je na 14 kapitol a doplněno praktickými příklady. Zvláště důležité jsou výklady o postupu nemovitostí zatížených užívacím nebo poživacím právem nebo jinými výhradami (§ 21 cis. nař. č. 278/1915). Zde ovšem by se doporučovalo vzpomenouti výkladů Borgesových, (Fruchtgenuß-, Gebrauchs-, Rentenbezugsrechte und Rechte auf sonstige wiederkehrende Leistungen in öst. Gebührenrecht, Vídeň 1932), podobně jako vůbec přihlídnouti i na jiných místech k literatuře. Co do sporu o pojem darování blíží se autor názoru hájenému podepsaným v Právniku, roč. 1933, seš. 3. a 4. a staví se tudíž proti judikatuře. Siblík.

D r. E. K r a u t m a n n: Poplatky z právních listin v zemích historických. Praha 1936. Str. 178. Tak jako je nám třeba přehledného, byť i stručného zpracování celého práva poplatkového v sy-